

آداب اسلامی:

خواب و تعبیر خواب

(گزیده حلیہ المتقین)

علامہ محمد باقر مجلسی رحمۃ اللہ علیہ

بازنگر: محمد علی صفری «زرافشان»

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه‌ی ملی ایران:

آداب اسلامی: خواب و تعبیر خواب (گزیده حلیه المتقین)

مجلسی، محمد باقر / ۱۰۳۷-۱۱۱۱.

اقتباس و بازنویس: محمدعلی صفری

تهران: مؤسسه مشکات هدایت رهروان، ۱۳۸۵.

۱۵۲ ص. ۵۵۰۰۰ ریال. ISBN 978-600-6539-08-9

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

کتابنامه به صورت زیرنویس

عنوان: خواب -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام. احادیث

۲۹۷/۴۸۵ BP ۲۳۲/۶۵ ص ۴۷ ۲۶۷۵۰۱۰

آداب اسلامی: خوردن و آشامیدن

علامه محمد باقر مجلسی

ناشر:	مؤسسه مشکات هدایت رهروان
چاپ:	سازمان چاپ و انتشارات
نوبت چاپ:	اول زمستان ۱۳۹۰
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	۵۵۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۶۵۳۹-۰۸-۹

* حق چاپ برای ناشر محفوظ است *

مرکز پخش: تهران - ۰۹۱۲۴۲۱۴۴۱۶ - ۶۶۴۷۶۳۱۸

مقدمه ناشر

مؤسسه مشکات هدایت رهروان با هدف تحقیق و پژوهش، برنامه نویسی و ارائه بانک‌های اطلاعاتی، تهیه و توزیع متون آموزشی و همچنین تولید کتابخانه و کتاب‌های الکترونیک، در سال ۱۳۸۵ شروع به فعالیت نموده و بحمدالله توانسته است در جهت تعمیق بخشیدن و گسترش و ارتقای فرهنگ و ارزشهای اسلامی جامعه گام‌های را بردارد. از جمله:

الف) تهیه و نشر نرم‌افزار، از قبیل:

۱. لوح فشرده نرم‌افزاری احادیث نماز. دربردارنده ۱۴۰۰ حدیث درباره نماز است به صورت فلش همراه با صدای عربی و فارسی.

۲. لوح فشرده نرم‌افزاری دایره المعارف. بیش از ۱۵۰۰ پرسش علمی را پاسخ داده است.

۳. ارائه کتابخانه الکترونیک قابل استفاده دستگاه تبلت.

۴. ارائه نرم‌افزار جامع قرآنی قابل استفاده دستگاه تبلت.

ب) چاپ و نشر کتاب، از قبیل:

۱. کاروان آفتاب، درباره امام حسین (علیه السلام). ۲. کلیاتی در علم حدیث. ۳. آشنایی با دانش حدیث و انواع حدیث و راویان.
۴. چراغ هدایت، شرح زیارت عاشورا. ۵. سیب و زیتون، اشعاری سه زبانه درباره غزه.
۶. هشت کتاب، دیوان اشعار سهراب سپهری.
۷. پنج جلد آداب اسلامی، برگزیده‌هایی موضوعی از کتاب حلیۃ المتقین.

کتابی را که در پیش روی خود دارید، برگزیده‌ای از کتاب حلیۃ المتقین علامه بزرگوار محمد باقر مجلسی است که دربردارنده آداب اسلامی به صورت موضوعی است و ممکن است علی رغم توضیح و بازنویسی ارائه شده باز ابهاماتی برای خوانندگان وجود داشته باشد که با تأمل و سؤال از کارشناسان مربوطه رفع خواهد شد.

ضمن تشکر از تمام عزیزانی که در واگذاری و نشر این اثر با ما همکاری نموده‌اند و تشکر از حسن انتخاب شما خواننده گرامی، با ارائه نظرات و پیشنهادات خود یاری‌گر ما باشید.

مؤسسه مشکات هدایت رهروان

پیش‌گفتار بازنگر

رساله‌ی سودمندی که پیش رو دارید باب هشتم کتاب شریف «حِلَّةُ الْمُتَّقِينَ» است که در باره‌ی خواب و تعبیر خواب و مسائل مربوط به رفتن به سرویس‌های بهداشتی تدوین شده است.

حلیة المتقین یکی از تالیفات گرانمایه‌ی عالم ربّانی علامه‌ی مجلسی (۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق) است که پیرامون محاسن آداب و محامد اخلاق و دستورات حیات بخش شرع مقدس اسلام به رشته‌ی تحریر درآمده و از زمان تألیف آن یعنی: سال ۱۰۸۱ هجری تاکنون صدها مرتبه تجدید چاپ گردیده و مورد استقبال تشنگان زلال معرفت قرار گرفته است.

بحثی پیرامون خواب و رؤیا

خواب و خواب دیدن (رؤیا) در مباحث اسلامی و کتاب‌های دینی ریشه‌ی دیرینه دارد و از دیرباز مباحث

مربوط به آن پی گرفته شده است. برترین کتاب آسمانی ما «قرآن»، هم از خواب سخن گفته و هم از خواب دیدن، وقتی که از خواب حرف می‌زند، خواب سبک و سنگین را از خداوند تبارک و تعالی نفی می‌کند «لَا تَأْخُذْهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ»^۱ ولیکن برای همه‌ی خلائق مایه‌ی آرامش و استراحت دانسته «هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا»^۲... وَ جَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا^۳ و آن را از نشانه‌های عظمت آفریدگار جهان معرفی می‌کند «وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ»^۴

بحث خواب دیدن در قرآن

اما هنگامی که در رابطه با خواب دیدن «رؤیا» سخن می‌گوئید از میان تمام خواب‌هایی که برای انبیاء رخ داده است از زبان حضرت ابراهیم می‌فرماید: «...يَا بَنِي إِسْمٰئِيلَ أَرَأَيْتُمْ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكُمْ...»^۵ پسرم! من در خواب دیدم که تو را ذبح می‌کنم؟!

۱. سوره‌ی بقره/ ۲۵۵
 ۲. سوره‌ی فرقان/ ۴۷
 ۳. سوره‌ی نبا/ ۹
 ۴. سوره‌ی روم (۳۰)/ ۲۳
 ۵. سوره‌ی صافات (۳۷)/ ۱۰۲

از زبان حضرت یوسف می فرماید: «... يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ...» پدرم! من در خواب دیدم که یازده ستاره و خورشید و ماه در برابرم به سجده افتاده اند!....

خداوند تبارک و تعالا رؤیای رسول اکرم ﷺ را که قبل از فتح مکه واقع شده در سوره ی فتح آیه ۲۷ بیان داشته است.

بحث خواب و خواب دیدن در روایات

در رابطه با خواب و خواب دیدن و کسانی که خواب های شگفت آور و آموزنده و هدایت گر دیده اند، آن قدر روایت و داستان نقل شده است که یاد کرده امی آنها فرصت فراوانی را می طلبد و ما در این کتاب به برخی از آن خواب ها اشاره خواهیم کرد.

در گذشته های دور کتاب های فراوانی در این رابطه نوشته شده که با گذشت زمان از بین رفته است و برخی هم که در دسترس است چنان اعتباری ندارد اما چهار جلد کتاب به نام دارالسلام فیما یتعلّق بالرؤیا والمَنام تألیف خاتم المحدثین ثقة الاسلام والمسلمین علامه ی نوری (۱۲۵۴-)

۱۳۲۰ ق) نوشته شده که به نظر می‌رسد بسیار سزاوار
تحسین است^۱

کارهایی در این کتاب صورت گرفت است

در این کتاب شریف، به هنگام «تایپ» کارهای فراوانی
صورت گرفته که ناگزیرم بعضی از آن‌ها را یاد آور شوم:

۱- هر جا متنی لازم به توضیح بوده در پانویس یاد آور شدم
و یا با گشودن قلاب [] مطالب مورد نیاز را داخل آن به
نمایش گذاشته‌ام.

۲- عبارات عربی مورد نیازی که به وسیله‌ی مؤلف محترم
ترجمه نشده بودند به فارسی برگردانده و در پاورقی
آورده‌ام.

۳- اکثر جمله‌ها و عبارات را به خاطر دستور زبان فارسی
جا به جا کرده‌ام حتی بعضی روایات را از فصلی به فصل

۱. این کتاب به وسیله‌ی آیه الله شیخ محمد باقر کمره‌ای ترجمه شده است.

دیگر منتقل کرده‌ام تا خوانندگان گرامی در وقت مطالعه بهتر به مفهوم و مقصود مؤلف پی ببرند.

۴- بسیاری از واژه‌ها و لغات را (جز مواردی انگشت شمار) معنی کرده و فقط ترجمه‌ی آن‌ها را در متن آورده‌ام، به عبارت دیگر رسم این است که اول کلمه‌ای را که مؤلف گزینش نموده می‌آورند سپس معنی آن را در میان پرانتز ارائه می‌دهند. من این کار را نکرده و فقط معنی واژه را آورده‌ام، به طور مثال اگر مؤلف گفته وقتی که وارد بیت الخلا می‌شوی من آورده‌ام وقتی که وارد سرویس بهداشتی می‌شوی!... یا اگر مؤلف گفته: چند چیز است که از اگر کسی انجام دهد من نوشته‌ام چند کار است که اگر کسی انجام دهد و... یا حرف زدن به هنگام جماع ... من آورده‌ام حرف زدن به هنگام آمیزش یا همبستری

۵- دو یا سه مورد از مطالب تکراری و غیر لازمی را که در این زمان از کاربرد افتاده حذف کرده‌ام.

۶- در مورد جدانویسی که در حال حاضر از دبستان تا

دانشگاه ها اجرا شده مانند: «به» که از تمام اسم ها و ضمائر جدا نوشته می شود یا «می» که به افعال نمی چسبد در سطر سطر این کتاب به اجرا گذاشته ام.

۷- در مورد نشانه گذاری: نقطه، دو نقطه، ویرگول، علامت سؤال، تعجب یا خطاب، قلاب و پرانتز (کمانک) را حتی المقدور به اجرا گذاشته ام.

۸- در مورد تنظیم فرم ها، صفحه آرایی کتاب، تلاش فراوانی را به نمایش گذاشته ام تا تمام فصل ها از صفحات فرد آغاز و در صفحات زوج به انجام رسد.

محمد علی صفری «زرافشان»